

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

вул. Городецького, 13, м. Київ, 01001
Тел.: +380 44 278-37-23, факс: +380 44 271-17-83
E-mail: themis@minjust.gov.ua
<http://www.minjust.gov.ua>
Код ЄДРПОУ 00015622

**Верховна Рада України
Народному депутату України**

Сотник О.С.

_____ 07.07.2016 _____ № _____ 23505/776-0-2-16/11

На № _____ 11/10-2166 від 17.06.2016 _____

Шановна Олено Сергіївно!

У відповідь на Ваш депутатський запит від 14 червня 2016 року № 138-4/6 щодо інформації про незаконність утримання під вартою осіб, а також їх катувань у СІЗО Служби безпеки України (відділ забезпечення досудового слідства Служби безпеки України) Міністерством юстиції в межах компетенції повідомляється про таке.

Міністерство юстиції, яке діє відповідно до Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228, надає роз'яснення з питань, пов'язаних із діяльністю Мін'юсту, його територіальних органів, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління, а також стосовно актів, які ним видаються.

Водночас інформуємо, що питання, порушені у Вашому депутатському запиті, регулюються такими нормами законодавства.

Частина третя статті 1 Закону України «Про попереднє ув'язнення» передбачає, що тримання осіб, взятих під варту, відповідно до завдань кримінального судочинства здійснюється на принципах неухильного додержання Конституції України, вимог Загальної декларації прав людини, інших міжнародних правових норм і стандартів поводження з ув'язненими і не може поєднуватися з навмисними діями, що завдають фізичних чи моральних страждань або принижують людську гідність.

Установами для тримання осіб, щодо яких як запобіжний захід обрано тримання під вартою або до яких застосовано тимчасовий чи екстрадиційний арешт, є слідчі ізолятори Державної кримінально-виконавчої служби України, гауптвахти Військової служби правопорядку у Збройних Силах України. В окремих випадках, що визначаються потребою в проведенні слідчих дій, ці особи можуть перебувати в ізоляторах тимчасового тримання (частина перша статті 4 Закону України «Про попереднє ув'язнення»).

При цьому право органів, підрозділів та співробітників Служби безпеки України затримувати і тримати осіб у спеціально відведених для цього місцях впливає із Закону України «Про контррозвідувальну діяльність».

Так, відповідно до положень частин першої, другої статті 7 зазначеного Закону функції органів, підрозділів та співробітників Служби безпеки України,

20.07.2015 09:27

141906

що здійснюють контррозвідувальну діяльність, визначаються Законом України «Про Службу безпеки України».

Для виконання визначених законом завдань та за наявності підстав, передбачених статтею 6 цього Закону, в ході контррозвідувальної діяльності органи, підрозділи та співробітники Служби безпеки України мають право затримувати і тримати у спеціально відведених для цього місцях, зокрема, осіб, підозрюваних у підготовці чи проведенні розвідувально-підривної, терористичної діяльності та вчиненні інших злочинів, розслідування яких віднесено до компетенції органів Служби безпеки України, – на строки і в порядку, що передбачені законами України.

Відповідно до Закону України «Про Службу безпеки України», статті 7 Закону України «Про контррозвідувальну діяльність», статті 4 Закону України «Про попереднє ув'язнення», з метою організації діяльності спеціально відведених місць для тримання осіб, підозрюваних у підготовці чи проведенні розвідувально-підривної, терористичної діяльності та вчиненні інших злочинів, розслідування яких віднесено до компетенції органів Служби безпеки України, а також осіб, які проникли на об'єкти та в місця, що охороняються органами і підрозділами Служби безпеки України, конвоювання затриманих і взятих під варту осіб наказом Служби безпеки України від 26.07.2008 № 589, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 22.10.2008 за № 1013/15704, затверджена Інструкція про порядок тримання осіб у спеціально відведених місцях для тимчасового тримання (ізоляторах тимчасового тримання) Служби безпеки України (далі – Інструкція).

Інструкція регулює порядок, режим і умови перебування у спеціально відведених місцях для тимчасового тримання (ізоляторах тимчасового тримання) затриманих і осіб, які тримаються під вартою (пункт 1.2. Інструкції).

Пунктом 6.19 Інструкції передбачено, що побачення затриманих і осіб, які тримаються під вартою, із захисником (адвокатом) надається за наявності в захисника документів, що засвідчують його особу та повноваження у конкретному кримінальному провадженні.

Згідно зі статтею 34 Закону України «Про Службу безпеки України» нагляд за додержанням законів підрозділами Служби безпеки України, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство, а також при виконанні судових рішень у кримінальних справах та при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян, здійснюється прокурором.

Права прокурора при здійсненні нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян, визначені частиною першою статті 26 Закону України «Про прокуратуру».

При цьому прокурор зобов'язаний негайно звільнити особу, яка незаконно (за відсутності відповідного судового рішення, рішення адміністративного органу або іншого передбаченого законом документа чи після закінчення передбаченого законом або таким рішенням строку) перебуває у місці тримання

затриманих, попереднього ув'язнення, обмеження чи позбавлення волі, установі для виконання заходів примусового характеру, інших місцях, зазначених у пункті 1 частини першої статті 26 Закону України «Про прокуратуру».

Письмові вказівки прокурора щодо додержання встановлених законодавством порядку та умов тримання осіб у місцях, зазначених у пункті 1 частини першої цієї статті, а також письмові вказівки прокурора, надані іншим органам, що виконують судові рішення у кримінальних справах та справах про адміністративні правопорушення, є обов'язковими і підлягають негайному виконанню (частини третя, четверта статті 26 Закону України «Про прокуратуру»).

Окремо довідково інформуємо, що у період з 19 по 26 травня 2016 року в Україні перебував Підкомітет ООН з попередження катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання (далі – ППК) з метою моніторингу місць несвободи.

Відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання (далі – ФП), ратифікованого Україною 21 липня 2006 року, члени делегації ППК мають право на:

- доступ на територію України та право подорожувати по ній без будь-якого обмеження;
- отримання повної інформації про місця, де тримаються особи, позбавлені волі (засуджені, особи, взяті під варту, інші особи, позбавлені волі органом державної влади);
- необмежений доступ до будь-якого місця, де знаходяться особи, позбавлені волі, включаючи право відвідування таких місць без будь-якого обмеження;
- отримання інформації, яка необхідна ППК для виконання свого завдання (запитуючи таку інформацію, ППК враховує норми діючого національного законодавства та професійної етики);
- проведення з позбавленими волі особами бесід віч-на-віч;
- вільне спілкування з будь-якою особою, яка, на їх думку, може надати необхідну інформацію.

Делегація може прийняти рішення, під час її перебування в Україні, відвідати будь-які місця несвободи.

Під час візиту ППК відвідав місця несвободи, підвідомчі Міністерству оборони, Національній поліції, Державній пенітенціарній службі. Візити ППК були зорієнтовані на східні та південні області України (Донецька, Харківська, Одеська, Херсонська, Дніпропетровська), а також Київську область та місто Київ. Загалом ППК було відвідано близько 17 установ несвободи.

25 травня 2016 року ППК призупинив свій візит до України у зв'язку з відмовою у наданні доступу до об'єктів, які підконтрольні Службі безпеки України та в яких, за інформацією ППК, знаходяться місця утримання під вартою.

26 травня 2016 року під час зустрічі в Міністерстві юстиції представників органів влади з делегацією ППК Українську Сторону було поінформовано, що делегація ППК на 90 відсотків виконала програму та отримувала сприяння у

всіх місцях несвободи та ППК зможе продовжити свою роботу в Україні після обговорення згаданого питання під час чергової сесії Комітету ООН (13 червня 2016 року) й отримання гарантії негайного допуску ППК без попередження до будь-яких установ Служби безпеки України, де можуть утримуватися люди.

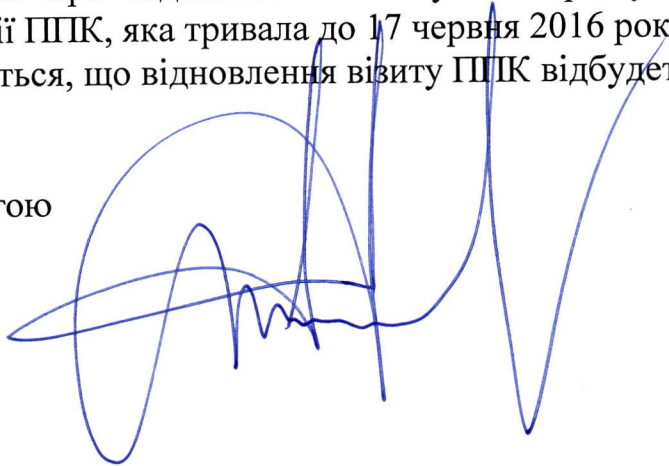
14 червня поточного року в м. Женева відбулися консультації делегації України на чолі із першим заступником Міністра юстиції України Н. Севостьянковою та заступником Міністра закордонних справ України С. Кислицею з членами ППК з питання поновлення візиту ППК до України. Членами ППК позитивно оцінено факт ініціювання українською стороною проведення згаданих консультацій, що свідчить про налаштованість і бажання нашої країни сприяти здійсненню повною мірою мандата ППК.

Рішення про відновлення візиту в Україну обговорювалося під час поточної сесії ППК, яка тривала до 17 червня 2016 року.

Очікується, що відновлення візиту ППК відбудеться до кінця цього року.

З повагою

Міністр

Павло ПЕТРЕНКО